

Jedlik Mindenestkönyvébe behelyezett papír szövege naplóbejegyzésekkel (1878)¹

A szöveget lejegyezte: Mayer Farkas, sajtó alá rendezte, jegyzetekkel ellátta: Székács István

Lelőhely: a Pannonhalmi Főapátsági Könyvtár Kézirattára BK. 184/I. 1. 11. sz. fondja

Emlékezet kedvéért

Octóber 24^{én} 1878 szomszéd Tölgyesyné² azt ígérte, hogy ha majd oda jövök, akkor együtt a ligetbe³ fogunk ki menni. A másik szomszédomnak Péczeley orvosnak, és Csete özvegynek megígértem hogy ha vissza jövök, megfogom őket látogatni.

Oct. 25^{én} 6 órakor hideg reggelen hagytam el B-t;⁴ az indóháznál a főapattal⁵ találkoztam; ki megismertetett egy igen becsületes magyar, és a gazdaszatot jól értő urral Hunkár Sándorral kivel egy vagonban utaztam Kis-Bérig. Szivesdy tartalékos hadnagygyal pedig Moortol⁶ Győrig; ezen fiatal ur mind a két jog tudora igen olvasottnak látszik, 1870-ben még jogász volt, nagyon baratsagos ur, látogatását ígérte há Gyórré fog jönni.

Oct. 26^{án} kezdtem győrrött a kipakulást, kálháknak rendbehozását, a szekrényeknek ujonnan politikázását; hideg esős nap vala. - Klős Th. grafnak levelet irtam.

Oct. 27 Levelet irtam P-rnek. Meglátogattam Noissert.

Oct. 28 megjött a 3dik izben a gözössel szállított podgyász; és a tükör.

Oct. 30 Minden podgyász megérkezett. A házfőnök⁷ nevenapja

Nov. 1 voltam a temetőben, mely az előtte való éji nagy eső folytán igen nedves vala. Levelet kaptam P-től és Birtkól

¹ „Nyugdíjba vonulása után 1878. október 25-én hagyta el Budapestet. Vonaton akkor csak a Székesfehérvár–Mór–Kisbér–Komárom–Győr útvonalon lehetett Győrt elérni. Erről az útról és az első győri napokról rövid feljegyzést írt.” [Mayer 2010, 172. o.]

² Budapesten a Lipót utcai szomszédja volt Tölgyesi. Valójában Pergerék szomszédja volt. [Mayer Farkas megjegyzése.]

³ Városliget.

⁴ Budapestet. – Jedlik közel 78 évesen, összesen 53 éves tanári pályafutás (ebből 37 és fél év a pesti tudományegyetemen) után 1878 májusában kérte nyugdíjazását, kérelmét október 19-én fogadták el, ezt követően költözött a fővárosból Győrbe.

⁵ Kruesz Krizosztom (János) (1819–1885) bencés tanár, természetrajzi író, pannonhalmi főapát. 1835-ben lépett a Szent Benedek-rendbe, 1843-ban szentelték pappá. Előbb a pozsonyi gimnáziumban, aztán Győrben tanított. 1848-ban a pozsonyi királyi akadémián a természettan rendes tanára, 1850-től Pannonhalmán a rendi növendékeket tanította, 1861-ben a pozsonyi gimnázium igazgatója lett. 1865-től pannonhalmi főapát, a rend központjában tanárképzőt szervezett, újjáépítette a székesegyházat.

⁶ Mórtól.

⁷ Vaszary Kolos 1869–85 között házfőnök és igazgató Győrben. [Mayer Farkas megjegyzése.]

Nov. 3. este igen erős és sokatartó szél fujt, a hideg gyorsan növekedett, hó esett Pozsonyban és Bécsben már vasárnap reggel jelentékeny hó vala.

Nov. 4. Pozsonybol Bécsen át Györré 12 órakor érkezett Birk. M. és ebéd után 1 ½ óráig volt nálam - - kapott 15. - -

Nov 21^{dikán} 1878 hálltam legelőször a 14^{dik} számú lakásban

Nov 24^{diken} Fő-Apát magával vitt a győri püspök ő excellentiájához,⁸ kinél két kanonokon kívül (egyik Trinkli ... másik ...) vala három fiatal udvari pap és egy hallgatóg ősz pap - és egy világi ebéden. Azután meglátogattuk a varmegye főispánját Szabó Kálmánt⁹ (méltóságos), kinek fia feket haju magas és erős termetű férfiú. - Ettől mentünk a varmegye épületében lakó törvényszéki elnökhez, ennek csak a neje vala hon, később azonban ő is hazajött; ellenzeki értelemben beszélt a politikáról, neve: Gyapáry Ettől mentünk ugyan azon épületben lakó törvényszéki alelnökhez Christ nagyságos ennél volt egy másik ur is, de azt nem tudom ki volt. - Végre a vármegyei házból átmentünk az általellenben létező házba Ányos Istványhoz¹⁰ kir. tanácsoshoz kinek leánya (-nek neje méltóságos vala jelen serdülő leányával) is jelen volt, és nyájasan beszélgetett. - Végre midőn a kocsiról leszálltunk találkoztunk a város polgármesterével Nagy Pál¹¹

Nov. 29. Ezen napra viradó éjszakán jobb kezemnek 4 első ujja több ízben elzsibbadt, bizsergést éreztem benne, a negyedik újban többször beálló fájdalmat is. Ezen elzsibbadás már az előtt is egy pár holnap óta némelykor beállott, de könnyen elmúlt. Ez éji zsibbadás makacsabb vala, csak a felkeles után mult el. Jele ez a hanyatló szervezetnek!

⁸ Zalka János (1820–1901) teológiai doktor, egyetemi tanár: győri püspök 1867-től haláláig.

⁹ Szabó Kálmán (1813–1883) ügyvéd, honvéd százados, politikus, országgyűlési követ, majd képviselő, Győr vármegye alispánja, később főispánja (1881-ig).

¹⁰ Ányos István (1800–1884) jogász, országgyűlési képviselő. A jogi tanulmányok befejezése után a Cseszneki járás főszolgabírói állását töltötte be. 1848 májusától a bakonybéli nemzetőrség kapitánya, június 21-étől a választókerület országgyűlési képviselője. Nem követte a törvényhozást Debrecenbe, 1849. március 23-án lemondottnak nyilvánították. Másfél évtizedre visszavonult a politikától, Nagyesztergáron lévő birtokán gazdálkodott. 1865-ben és 1868-ban a zirci választókerületben országgyűlési képviselővé választották. Munkásságáért királyi tanácsosi címet kapott.

¹¹ Nagy Pál (1817–1889) jogász, polgármester. 1848ban honvédként harcolt. Pályáját gazdatisztként kezdte az 1850es évek közepén Győrben. Ezt követően a városi pénzügyi kamarán dolgozott, később bíró 1860ig. A Bach-rendszer bukását követő alkotmányos időszak kezdetén a város rendőrkapitánya 1867ig. Az 1872. április 2ai győri közgyűlésen polgármesternek választották, ezt követően még két ízben újraválasztották.